

Yapım işleri ihalelerinde Asgari İşçilik Hesaplama Yöntemleri

İnşaat taahhüt işletmeleri belirli bir inşaat işini önceden belirlenmiş plan, proje, şartname çerçevesinde yüklenen; yüklenilen bu işi, iş sahibinin kontrolü altında gerçekleştirip, iş sahibine teslim eden işletmelerdir. Bu tür işletmeler başkası adına inşa faaliyetinde bulundukları için hizmet üretimi yapan işletmeler olarak kabul edilirler.

Asgari İşçilik Hesaplama Yöntemleri

Asgari işçilik tutarının belirlenmesi ve buna ilişkin prim ödemelerinin yapılıp yapılmadığı üç farklı şekilde yapılabilmektedir;

- SGK ünitelerinde yapılan asgari işçilik tespiti
- Meslek mensuplarının (SMMM veya YMM) raporlarıyla yapılan asgari işçilik tespiti
- Sigorta müfettişlerin incelemesiyle yapılan asgari işçilik tespiti.

Asgari İşçilik Hesaplama Hesaplamanın Kurum (SGK) Ünitelerince Yapılması

Kurum ünitelerince araştırma yapılabilmesi için süresinde işyeri bildiriminin yapılmış olması ve en az bir kez işçilik bildiriminde bulunulmuş olması gerekmektedir. Bu yöntemde SGK, inşaatın m² büyüklüğü üzerinden toplam maliyetini hesaplar.

Daha sonra hesaplanan bu maliyetlerden inşaatteki işçilik maliyetlerini belirler. Özel inşaat faaliyetleri hakkında ünitece yapılacak araştırmada asgari işçilik tutarının hesaplanması inşaat maliyetine belirlenen asgari işçilik oranının %25 eksiği uygulanmak suretiyle yapılır

Fakat bu yöntemde malzemeli işçilik ve salt işçilik faturaları dikkate alınmamaktadır. Burada yapılan indirimdeki amaç müfettiş incelemesine gerek kalmadan hesaplamanın kurum ünitelerince yapılmasının teşvik edilmesidir.

Bu yola başvuran işverenlerin en önemli Asgari İşçilik Hesaplama avantajları şu şekilde sıralanabilir:

- Asgari işçilik oranında %25 indirim yapılması.
- Muhasebe kayıtları ve belgelerin incelenmemesi nedeniyle eksik işçilikten kaynaklanan kayıt geçersizliği cezasının olmaması.
- Eksik işçiliğin ve gecikme zammının yatırılmasıyla anında ilişiksizlik belgesi alınması olanağının bulunmasıdır.

En büyük dezavantajı ise söz konusu inşaatla ilgili işçilik faturalarının hesaplamada dikkate alınmamasıdır.

Asgari İşçilik Hesaplamanın Kurum Müfettişlerince Yapılması

Sigorta kurumu tarafından yapılan ön değerlendirmede dosyanın kurum müfettişlerince incelenmesinin gerekip gerekmediğine karar verilmektedir. İşverenin asgari işçilik tutarı kadar veya daha fazla işçilik bildiriminde bulunmuş olması durumunda iskan için gerekli olan ilişiksizlik belgesi verilmektedir.

Fakat asgari işçilik tutarından daha az bildirimde bulunması halinde ise dosyanın müfettişler tarafından incelenmesi yoluna gidilebilmektedir.

Ayrıca süresinde işyeri bildirimi yapılmamış bina inşaatları sigorta müfettişlerince incelenir ve düzenlenecek rapora göre işlem yapılır. Hakkında şikâyet ve ihbar bulunan inşaat işyerleri için de müfettiş incelemesi yapılır.

İnşaatin çeşitli kısımlarını fatura ile yaptıran işverenler, faturaların ibrazı ile asgari işçilik sınırını aşabilmeleri halinde inceleme yolunu tercih edebilirler.

Sigorta müfettiş incelemesinde herhangi bir işçilik oranı indirimi yapılmaz. Bu uygulamada %25 indirim söz konusu değildir. Malzemeli ve salt işçilik faturaları belirli koşullarla dikkate alınır.

Faturada hem malzeme hem de işçilik tutarı kayıtlı ise ayrı ayrı kayıt edilmiş olsa bile toplam tutar malzemeli işçilik faturası olarak dikkate alınır. İncelemede malzemeli işçilik fatura miktarı toplam maliyetten, salt işçilik fatura miktarı ise asgari işçilik tutarından düşülerek hesaplama yapılır.

Asgari İşçilik Hesaplamasının SMMM ve YMM Raporuna Göre Yapılması

Asgari işçilik incelemesi yeminli mali müşavirler ve serbest muhasebeci mali müşavirler tarafından da yapılabilir. Bununla ilgili düzenleme 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanununun 59'uncu maddesinde yapılmıştır. Ayrıca yeminli malî müşavirler ve serbest muhasebeci mali müşavirlerce işyeri kayıtlarının incelenmesi hakkında yönetmelik 27.09.2008 tarih, 27010 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Bu kanun ile Türkiye SMMM ve YMM Odaları Birliğince yetki verilmiş meslek mensupları tarafından asgari işçilik incelemesi yapılabilecektir. Fakat 506 sayılı sosyal

sigortalar kanununun 130. Maddesinin 8. fıkrasına göre incelemeyi yapacak meslek mensubunun incelemesi yapılan işverenin defterlerini tutan bir meslek mensubu olmaması gerekmektedir.

Meslek mensuplarınca yapılan inceleme sırasında yapılan işe ait asgari işçilik oranı % 25 eksiltmeden uygulanır. İşyerine ait defter ve belgelerden inşaatın maliyeti tespit edilebiliyorsa ve tespit edilen bu maliyet binanın yüzölçümü ile birim maliyet bedelinin çarpımı suretiyle hesaplanan maliyetten daha fazla ise, asgari işçilik hesaplaması bu maliyet üzerinden yapılır.